

СХВАЛЕНО

педагогічною радою
протокол від 29.08.2025 № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гімназії №3 Шепетівської міської
ради Хмельницької області

_____ Наталія СТАШЕВСЬКА
29.08.2025 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Гімназії №3
Шепетівської міської ради
Хмельницької області
на 2025/2026 навчальний рік

ЗМІСТ

ЗМІСТ	2
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ПРИЗНАЧЕННЯ ШКОЛИ ТА ЗАСІБ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ	7
РОЗДІЛ 2 ОПИС "МОДЕЛІ" ВИПУСКНИКА ГІМНАЗІЇ	10
РОЗДІЛ 3 ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ШКОЛИ	11
РОЗДІЛ 4 НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБҐРУНТУВАННЯ	12
РОЗДІЛ 5 ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	27
РОЗДІЛ 6 ПОКАЗНИКИ (ВИМІРНИКИ) РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	44
РОЗДІЛ 7 ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	45
РОЗДІЛ 8 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО РОКУ	46

ВСТУП

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації діяльності Гімназії №3 Шепетівської міської ради Хмельницької області – єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов’язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами освіти.

Організація освітнього процесу в Гімназії №3 Шепетівської міської ради Хмельницької області в 2025/2026 навчальному році здійснюватиметься відповідно до:

Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;

Указів Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»; постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;

№ 95/2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі»;

від 18.05.2019 р. № 286/2019 «Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2020-2025 р.р.»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988- р «Про схвалення **Концепції** реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «**Нова українська школа**» на період до 2029 року»;

Державна національна програма «Освіта. Україна ХХІ століття».

Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394;

Державних стандартів повної загальної середньої освіти:

на рівні початкової освіти (в 1 – 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);

на рівні базової середньої освіти: в 5-8-х класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898); наказ Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 року № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».

в 9 класах – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);

Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти

– *на рівні початкової освіти:*

Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743), Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

– *на рівні базової середньої освіти:*

у 5-8 класах – Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (від 09.08. 2024 № 1120 «Про внесення змін до Типової освітньої програми від 19.02.2021 №235» з українською мовою навчання),

у 9 класах – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405);

від 18.08.2023 р №1014 «Про затвердження Типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України».

від 07.08.2025 року № 1119 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повно масштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України

Постанови Кабінету Міністрів України:

від 20.08.2025 № 1003 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» тривалість 2025/2026 навчального року в закладах загальної середньої освіти встановлено з 01.09.2025 до 30.06.2026.

від 13.08.2025 р. № 961 «Деякі питання фінансування харчування учнів закладів загальної середньої освіти»

від 27.12.2017 р. № 1088 «Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами», розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.03.2024 року №211-р «Про перерозподіл обсягу освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у 2024 році».

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 р. № 570, План заходів з відзначення у 2024 році Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, перший урок у новому 2024/2025 навчальному році в закладах загальної середньої освіти пропонуємо присвятити вшануванню пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України.

Наказів Міністерства освіти і науки України:

від 07.08.2025 № 1119 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повно масштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України»

від 07.08.2024 року № 1112 «Про затвердження Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;

від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до Типової освітньої програми від 19.02.2021 №235») з українською мовою навчання;

від 02.08.2024 № 1093 "Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання"

від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»,

від 18 серпня 2023 року № 1014 «Про затвердження Типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України»

від 13.07.2021 № 813 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти”;

від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»);

від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Порядку поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти» зі змінами;

від 06.06.2022р. № 527 «Концепція національно-патріотичного виховання»;

від 17.01.2023р. № 44 «Програма «НУШ у поступі до цінностей»;

від 27.08.2010 року № 778 «Положення про загальноосвітній навчальний заклад»;

від 23 квітня 2019 року № 536 «Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160)»;

від 12.01.2016 № 8 «Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160)»;

від 08.09. 2020 № 1115 «Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти»;

від 24.02.2023 № 201 «Про затвердження Змін до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти»;

від 20 травня 2024 року № 714 «Про затвердження Змін до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»

від 16.04.2018 № 367 «Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»

листів Міністерства освіти і науки України:

від 22.08.2025 № 1/17526-25 «Про організацію 2025/2026 навчального року в закладах загальної середньої освіти»;

від 13.08 2025 №1/16828-25 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році»;

від 30.08.2024р. № 1.1/15776-24 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році (для викладання у 9 класі)

від 29.05. 2025 року № 1/11233-25 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2025/26 року».

від 16.06.25 року № 1/12559-25 «Щодо інформування про освітні можливості для дітей, які тимчасово перебувають за кордоном»;

від 14.03.25 року № 1/4895-25 «Про окремі питання оцінювання результатів навчання»

від 11.12 2024 №1/23259-24 «Про розрахунок обсягу освітньої субвенції на 2025 рік»

від 29.05.2025 р. № 1/11233-25 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2025/26 року»

від 27.10.2023 № 1/16742-23 «Про застосування державної мови у сфері освіти»

від 03.09.2024 р № 6/679-24 "Про організацію освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами у 2024/2025 навчальному році"

від 16.07.21р. № 1/9-362 «Деякі питання організації виховного процесу щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок»;

від 12.04.22р.№ 1/4068-22 «Щодо недопущення участі неповнолітніх у наданні інформації ворогу про військові позиції Збройних Сил України»;

від 13.05.2022р. № 1/5119-22 «Про здійснення превентивних заходів серед дітей та молоді в умовах воєнного стану в Україні

від 29.05.2023 № 1/7629-23 «Про забезпечення вивчення державної мови»
<https://osvita.ua/doc/files/news/892/89271/image.pdf> ;

від 10.06.2022 № 1/6267-22 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України»

<https://drive.google.com/file/d/1aSHsyV8IPaigZQSsRzCHaLR9YIle6C8j/view>;

від 22.07.2022 № 1/8462-22 Інструктивно-методичні матеріали щодо порядку підготовки закладу освіти до нового навчального року та опалювального сезону з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності

від 15.06.2022 № 1/6435-22 «Щодо забезпечення освіти осіб з особливими освітніми потребами» https://znayshov.com/.../shchodo_zabezpechennia_osvity...;

МОН України спільно з ЮНІСЕФ розробили рекомендації щодо організації програм з надолуження освітніх утрат для громадських організацій, закладів освіти, органів управління освітою та інших організацій, які вже впроваджують або планують впроваджувати програми з надолуження освітніх утрат - "Рекомендації щодо організації програм із надолуження освітніх утрат";

листа Державної служба України з надзвичайних ситуацій від 14.06.2022 року №03-1870/162-2 «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти»;

БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ: НОВІ ВИМІРИ БЕЗПЕКИ

<https://sqe.gov.ua/bezpechne-osvitnie-seredovishhe-novi-vim/>

від 01 серпня 2022 року № 1371 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України» (**щодо тривалості онлайн-уроків для школярів**) <https://www.schoollife.org.ua/pro-zatverdzhennya-zmin-do-deyakih-nakaziv-ministerstva-ohorony-zdorov-ya-ukrayiny/>

РОЗДІЛ 1 ПРИЗНАЧЕННЯ ГІМНАЗІЇ ТА ЗАСІБ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Духовна сила нації – творчий потенціал народу, глибоке усвідомлення надбання українців минулих років. Найважливіше завдання сучасної школи - розвивати творчі здібності учнів, допомагати їм реалізовувати свої таланти. Всебічний і гармонійний розвиток особистості передбачає єдність її освіченості, вихованості, загального розвитку. Виходячи з завдань сучасної школи, процес навчання покликаний забезпечувати три функції – освітню, виховну, розвиваючу.

Призначення гімназії полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку території обслуговування, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності і громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом реалізації призначення закладу загальної середньої освіти є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме:

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальній, трудовій, художньо-естетичній тощо);
- поглиблене вивчення окремих предметів;
- надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;
- оригінальна організація освітньої діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;
- надання широкого спектра додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг.

Процес навчання поряд з освітньою реалізує й виховну функцію, формуючи в учнів світогляд, моральні, трудові, естетичні, етичні уявлення, погляди, переконання, способи відповідної поведінки і діяльності в суспільстві, систему ідеалів, відносин, потреб, фізичну культуру, тобто сукупність якостей особистості. Об'єктивно навчання не може не виховувати певних поглядів, переконань, стосунків, якостей особистості. Формування особистості взагалі неможливе без засвоєння системи моральних та інших понять, норм і вимог.

Між освітою і вихованням існує не односторонній зв'язок: від навчання до виховання. Процес виховання при правильній організації негайно виявляє благодатний вплив на навчання, оскільки виховання дисциплінованості, організованості, суспільної активності та

інших якостей створює передумови для більш активного й успішного навчання. Власне, без належної вихованості учнів ефективний процес навчання неможливий.

Таким чином, освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, що прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Відповідно до чинного законодавства школа формує багатовимірний освітній простір для дітей та підлітків віком від 6 до 15 років, здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм двох ступенів освіти, визначених Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад і надає можливість здобувати освіту за денною, індивідуальною та екстернатною формами навчання.

Мова викладання українська.

Головна мета освітнього закладу – забезпечення рівного доступу до якісної освіти.

Реалізація освітньої програми гімназії здійснюється через два рівні освіти:

початкова освіта тривалістю чотири роки;

базова середня освіта тривалістю п'ять років.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 класу – 22 години на тиждень (770 годин/навч. рік); 2 клас- 24 годин на тиждень (840 годин/навч. рік); 3-4 класи – 25 годин на тиждень (875 годин/навч. рік); 5 класи 31 година на тиждень (1185 годин/навч. рік); 6 клас 34 години на тиждень (1190 годин/навч. рік); 7 клас 35 годин на тиждень (1225 годин/навч. рік); 8 клас 36 години на тиждень (1260 годин/навч. рік), 9 класи 33 години на тиждень (1155 годин/навч. рік).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків у 1-х класах – 35хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин, 5-9 класах – 45 хвилин.

Для недопущення перевантаження учнів буде враховано їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). За рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

На основі освітньої програми складено навчальні плани, що конкретизують організацію освітнього процесу. Навчальні плани зорієнтовані на роботу за 5-денним навчальним тижнем. Повноцінність загальної середньої освіти реалізується як з інваріантної, так і з варіативної складових.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти (далі – навчальний план – додатки 1-3).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 05.03.2024 року №245 «Зміни до постанов КМУ від 14.01.2015 р. № 6 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» (Постанова № 6) та від 27.12.2017 р. № 1088 «Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами», розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.03.2024 року №211-р «Про перерозподіл обсягу освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у 2024 році», листа МОН України від 11.12.2024 №1/23259-24 «Про розрахунок обсягу освітньої субвенції на 2025 рік» варіативна складова навчального плану у 1-4 та 9 класах відсутня

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується заступником з навчально-виховної роботи. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;

- запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування;

- індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Організовано індивідуальне (екстернат) навчання для дітей, що здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України за Типовою освітньою програмою для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України (далі – Типова освітня програма) застосовується для закладів загальної середньої освіти в яких створені класи (групи) дистанційного навчання для організації вивчення окремих предметів навчального плану українських освітніх програм, які не вивчаються у закордонних школах (далі - класи дистанційного навчання, затвердженою наказом МОН України від 07.08.2025 № 1119 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повно масштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України»

Організовано індивідуальне навчання (педагогічний патронаж) для учнів з особливими освітніми потребами (з порушеннями опорно-рухового апарату, зі складними порушеннями розвитку), що здобувають освіту в закладі загальної середньої освіти за індивідуальними робочими навчальними планами відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом МОН України від 12.01.2016р. №8 зі змінами Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 624 від 06.06.2016, № 635 від 24.04.2017, № 955 від 10.07.2019, № 160 від 10.02.2021, № 165 від 15.02.2023, № 1276 від 09.09.2024

У школі здійснюється поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128 «Про затвердження Порядку поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти» зі змінами).

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту".

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» формується з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;

- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

РОЗДІЛ 2 ОПИС "МОДЕЛІ" ВИПУСКНИКА ШКОЛИ

Модель випускника **Нової Української Школи** – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння, отримані учнем, тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами.

Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, подальшому навчанні. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення. Це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник гімназії володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів, успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, що використовуються у старших класах.

Наш випускник — освічений українець, всебічно розвинений, відповідальний громадянин та патріот, здатний до ризику та інновацій.

Цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення.

Патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини.

Інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

РОЗДІЛ 3 ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ГІМНАЗІЇ

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітньої програми повинні бути обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем гімназії в освітньому просторі міста, мікрорайону. Вони повинні бути сформульовані конкретно, бути вимірними, досяжними, визначені за часом, несуперечливі по відношенню одна до одної. Інакше кажучи, відповідати загальним вимогам, що пропонуються до визначення цілей і задач.

МЕТА діяльності закладу: забезпечення єдиної лінії розвитку особистості здобувача освіти; формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у дитини.

Перед гімназією поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Створення безпечного освітнього середовища для здобуття якісної освіти;
2. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, базової середньої освіти на рівні вимог державних освітніх стандартів;
3. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
4. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
5. Формувати позитивну мотивацію учнів до освітньої діяльності;
6. Формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
7. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я здобувачів освіти;
8. Втілення інклюзивних цінностей через збагачення інклюзивними підходами освітньої практики;
9. Сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;
10. Формування світогляду школярів засобами художнього слова;
11. Надолуження освітніх втрат;
12. Оптимізація взаємодії з батьками;
13. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів підвищення кваліфікаційного рівня;
14. Проведення атестації та участь у сертифікації педагогів;
15. Модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення гімназії.

РОЗДІЛ 4

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБҐРУНТУВАННЯ

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення, які будуть подані в рамках навчальних планів:

для 1-4-х класів у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1-4 класи) під керівництвом О.Я. Савченко та затвердженою наказами МОН України від 21.03.2018 № 268, 08.10.2019 №1273.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна – включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійська);
- математична – спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;
- природнича – має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;
- технологічна – формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;
- інформативна – формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;
- соціальна і здоров'язбережувальна – формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;
- громадянська та історична – формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;
- мистецька – формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;
- фізкультурна – формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Мовно-літературна освітня галузь реалізується через предмети: «Українська мова та українська література», «Іноземна мова (англійська)».

Математична освітня галузь через предмет «Математика».

Природнича, громадянська, й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі через інтеграцію предметів «Я досліджую світ». Мистецька реалізується через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», Технологічна – через «Технології» та фізкультурна – через «Фізичну культуру». (Додаток 1).

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань гімназії. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформоване відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій з таких варіативних модулів:

- Вправи для формування культури рухів з елементами гімнастики;
- Вправи для оволодіння навичками пересувань;
- Вправи для опанування навичками володіння м'ячем;
- Стрибкові вправи;
- Ігри для активного відпочинку;
- Вправи для розвитку фізичних якостей.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (1-4 класи) години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 05.03.2024 року №245 «Зміни до постанов КМУ від 14.01.2015 р. № 6 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» (Постанова № 6) та від 27.12.2017 р. № 1088 «Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами», розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.03.2024 року №211-р «Про перерозподіл обсягу освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у 2024 році», листа МОН України від 11.12.2024 №1/23259-24 «Про розрахунок обсягу освітньої субвенції на 2025 рік» варіативна складова навчального плану відсутня

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти. Початкова освіта у Гімназії №3 Шепетівської міської ради Хмельницької області здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося шість років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах I циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки Освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми/тези рубрики «Пропонований зміст» не передбачають запам'ятовування учнями визначень,

термінів і понять, а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України

Навчання за Типовою освітньою програмою можуть розпочинати учні, які:

- досягли результатів навчання, визначених Державними стандартами (початкової освіти / базової середньої освіти), що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень / табелем успішності; свідоцтвом про здобуття початкової освіти; свідоцтвом про здобуття базової середньої освіти),
- виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації,
- на момент зарахування (тимчасового переведення) до закладу загальної середньої освіти з класами дистанційного навчання перебувають за межами України і навчаються (очно) в закладі освіти країни перебування.

Визначенні класу, до якого має бути зарахована дитина, здійснюється на підставі результати попереднього навчання, зокрема інформаційної довідки, яка підтверджує навчання в країні перебування.

Освітня програма 5-6, та 7-8-х класів НУШ

Ідея компетентнісного підходу до сучасної освіти є наскрізною і визначальною на сьогоднішній день. Надання пріоритетів формуванню у дітей готовності здобувати знання самостійно протягом усього життя поставило нагальну потребу у виробленні власної концепції розвитку школи, яка прокладає стратегічний напрям у роботі колективу закладу, допомагає поєднати цілі та очікуваний результат, усвідомити їх усім учасникам навчально-виховного процесу. Серед сучасних моделей освіти виділяють модель 4К, що включає чотири ключові компетентності, що починаються з букви «К»: креативність, комунікація, кооперація (співпраця), критичне мислення. Важливим показником життєвої компетентності школяра, його життєздатності, спроможності правильно орієнтуватися у життєвих реаліях та допомагати розв'язувати проблеми є цілісне світобачення. Тому освітня діяльність у 5 класі має спрямовуватись на сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода, міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість. Організація освітньої діяльності в 5-8-х класах у 2025/2026 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р - <https://cutt.ly/OyA9z5p>), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898, наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08. 2024 № 1120 «Про внесення змін до Типової освітньої програми від 19.02.2021 №235») з українською мовою навчання.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма закладу загальної середньої освіти.

Реалізація призначення закладу здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів:

- гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною;
- інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу;
- визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості;

- створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує;

- урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини. Завдання освітніх ліній 5-8-х класів реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності.

Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу. Основними формами організованої освітньої діяльності здобувачів освіти 5-8-х класів є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора. Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Зміст освітньої програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

- 2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного

використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна (МОВ) ((УМД)+ (ІНО)) ;
- математична (МАО);
- природнича (ПРО);
- технологічна (ТЕО);
- інформатична (ІФО);
- соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО);
- громадянська та історична (ГІО);
- мистецька (МІО);
- фізична культура (ФІО).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Перелік модельних навчальних програм для 5-7 класів у 2024/2025 навчальному році

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор(и)
Мовно-літературна (українська мов та українська та зарубіжна література)	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.
	«Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.
	«Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.
	«Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Слоньовська О. В., Ярмільська І. В.

	«Зарубіжна література. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Турянця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	«Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М.
	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти 7 клас	Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.
Математична	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В., Семенов В.В., Якір М.С
	«Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бурда М.І., Тарасенкова Н. А., Васильєва Д. В.
	«Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бурда М.І., Тарасенкова Н. А., Васильєва Д. В
Природнича	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
	«Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.
	«Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти 7 клас	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікітчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.
	"Хімія. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти.	Олексій Григорович
	"Біологія. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти	Самойлова А.М., Тагліна О.В., Утевська О.М.
	"Фізика. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти	Кремінський Б.Г., Гельфгат І.М., Божинова Ф.Я., Ненашев І.Ю., Кірюхіна О.О.

Громадянська та історична освіта	«Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.
	Історія України. Програма "Історія України. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти.	О.В. Бурлака, О.В. Желіба, В.А. Павловська-Кравчук, О.А. Худобець, І.Я. Щупак.
	"Всесвітня історія. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти.	І.Я. Щупак, А.С. Посунько, Т.В. Бакка, О.В. Бурлака, Н.В. Власова, О.В. Желіба, О.О. Махонін, Т.В. Мелешенко, В.А. Павловська-Кравчук, І.О. Піскарьова, О.А. Худобець.
Соціальна та здоров'язбережна	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Гущина Н.І., Василяшко І.П.
	«Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Гущина Н.І., Василяшко І.П.
	«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., Ребрина А.А., Дерев'янко В.В., Стеценко В.Г., Остапенко О.І., Лакіза О.М., Косик В.М. та інші
	«Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Баженов Є. В., Коломоєць Г. А. Боляк А.А. та ін.
Етика і предмети морально спрямування	«Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.
Технологічна	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.
	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Туташинський В.І.
	«Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
Інформатична	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Морзе Н.В., Барна О.В.

	"Інформатика. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти	Пасічник О. В., Кошак Л. З., Ворожбит А. В.
Мистецька	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.
	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Кондратова Л. Г.
	«Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Кондратова Л. Г.

Керуючись п.26 Державного стандарту визначено перерозподіл між освітніми компонентами для збільшення кількості годин на обов'язкові навчальні предмети зумовлене необхідністю компенсувати освітні втрати, провести повторення та коригування навчання з метою підвищення якості його результату, формування предметних та ключових компетентностей:

- української мови 5-8 класи,
- української та зарубіжної літератури 5-8 класи,
- математики 5-6 класи,
- алгебри та геометрії 7-8 класи,
- біології 7-8 класи, географії 6-8 класи,
- інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» 5-6 класи,
- історії України та всесвітньої історії 6-8 класи,
- інформатика 5-8 класи,
- технології 5-8 класи,
- мистецтво 5-8 класи,
- пропедевтичний безпековий практикум запроваджено в межах інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» у 6-8-х класах

Години навчального навантаження визначені з урахуванням особливостей організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, використовуються для перерозподілу між освітніми компонентами: Мовно-літературної, Математичної, Природничої, Громадянської та історичної, Інформатичної, Історичної та Мистецької освітніх галузей. Додаткові години сприятимуть підвищенню мотивації учнів, якості навчання та формуванню ключових навичок ХХІ століття.

На вивчення предмету «Української літератури» для вивчення творів сучасних українських письменників необхідно додаткові уроки позакласного читання, що сприятиме стійкому формуванню читацького інтересу, долученню дітей до знайомства з новими творами та авторами- сучасниками. Додаткові умови розвитку зв'язного мовлення сприятимуть розвитку творчих здібностей дітей, їхніх талантів та літературних смаків та з метою подолання освітніх втрат перерозподілено: 5-7 класи по 0,5 год, 8-мі класи по 1 год.

На вивчення предмету «Зарубіжної літератури» перерозподілено для 5-8 класів по 0,5 год. Збільшення годин на вивчення зарубіжної літератури у навчальному плані сприяє розширенню світогляду учнів, формуванню гуманістичних і моральних цінностей, розвитку критичного та образного мислення, прагненню пізнати світ, зрозуміти людську природу та набути мудрості через найкращі твори світового письменства. Додатковий час забезпечує глибший аналіз художніх творів, опанування культурної спадщини різних народів, удосконалення мовлення та творчих здібностей учнів, а також створює міцне підґрунтя для формування ключових компетентностей і міжкультурного діалогу.

“Міжнародне дослідження PISA показало, що 36% українських 15-річних учнів не досягають базового рівня знання з математики. Війна та постійні повітряні тривоги призвели до ще більших освітніх втрат. Тому збільшення на 1 годину для вивчення освітньої галузі «Математики» є необхідною умовою для подолання освітніх втрат,

розвитку логічного мислення та аналітичних здібностей, що є ключовим для успішного навчання та майбутньої кар'єри. Це дозволить учням краще опановувати складні математичні концепції, формувати навички моделювання проблемних ситуацій та інтерпретації даних, а також закласти міцний фундамент для вивчення суміжних наук та професій, пов'язаних з аналітикою та даними.

Від якості реалізації мети та завдань громадянської та історичної освітньої галузі залежить те, чи володітимуть українські громадяни й громадянки необхідними компетентностями, щоб ухвалювати рішення, засновані на національних і демократичних цінностях. Щоб подолати невідповідність між навчальним часом, обсягом навчального матеріалу та очікуваними результатами навчально-пізнавальної діяльності згідно наказу МОН України від 30.07.2024р. №1072 «Про затвердження концептуальних засад реформування історичної освіти в системі загальної середньої освіти та на подолання освітніх втрат на вивчення предметів «Історія України» перерозподілено: 6-8 класи по 0,5 год, «Всесвітня історія» – 6-7-мі класи по 0,5 год.

Збільшення навчального часу для вивчення Природничої освітньої галузі класах є педагогічно доцільним та відповідає цілям Нової української школи.

Збільшення кількості годин у навчальному плані для вивчення інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» у 5 класі на 0,5 годин сприяє поглибленню знань учнів про закономірності живої та неживої природи, формуванню наукового світогляду та екологічної культури. Додатковий час забезпечує розвиток дослідницьких умінь, критичного мислення та практичних навичок, необхідних для орієнтування в навколишньому світі. Це створює міцне підґрунтя для подальшого вивчення природничих дисциплін, виховання відповідального ставлення до довкілля та формування ключових компетентностей, визначених сучасними освітніми стандартами.

Додаткова година «Географії» в 6-му класі дозволять учням не лише краще засвоїти базові поняття, а й досліджувати актуальні теми, як-от кліматичні зміни та сталий розвиток. Ми зможемо приділити більше часу практичним роботам, що допоможе дітям зрозуміти, як географія впливає на їхнє повсякденне життя та майбутнє, що є важливим підґрунтям для формування ключових компетентностей сучасного здобувача освіти.

Збільшення кількості годин дасть нам можливість інтегрувати географію з іншими предметами, наприклад, історією та біологією, створюючи цілісну картину світу. Це сприятиме розвитку критичного мислення в учнів, адже вони навчатимуться аналізувати причинно-наслідкові зв'язки та знаходити власні рішення географічних проблем. Додатковий час забезпечує розвиток дослідницьких і практичних навичок, екологічної свідомості та розуміння глобальних проблем людства.

Збільшення кількості годин з «Біології» на 0,5 години у 7-х класах сприятиме поглибленню знань учнів про будову та життєдіяльність організмів, формуванню навичок проведення дослідів і спостережень, розвитку екологічної культури та відповідального ставлення до природи. Додатковий час забезпечить кращу підготовку до подальшого вивчення природничих наук і сприятиме формуванню ключових компетентностей у сфері здоров'язбереження та сталого розвитку.

Збільшення кількості годин з «Інформатики» на 0,5 години у 5-6-х класах та на 1 годину у 7-х класах сприятиме систематичнішому опануванню інформаційних технологій, удосконаленню практичних навичок роботи з комп'ютером та цифровими пристроями. Додатковий час дозволить розвивати алгоритмічне й логічне мислення, формувати ключові компетентності у сфері цифрової грамотності, безпечної роботи в Інтернеті та підготовки до подальшого вивчення інформатики у старших класах.

Збільшення кількості годин з «Технологій» на 1 годину у 5-6-х класах сприятиме кращому розвитку практичних умінь і навичок учнів, удосконаленню творчих здібностей, формуванню технічного мислення та культури праці. Додатковий час дозволить реалізувати більше проєктів, розширити уявлення про сучасні технології та забезпечить підготовку до подальшого вивчення предмета у старшій школі.

Збільшення годин на вивчення «Образотворчого мистецтва» та «Музичного мистецтва» у 5-7-х класах на 0,5 годин матиме великий позитивний вплив на освітній процес та всебічний розвиток наших учнів. Розвиток критичного мислення та креативності. Образотворче та музичне мистецтво – це не просто малювання та спів. Це спосіб навчитися бачити світ по-іншому, аналізувати, шукати нестандартні рішення і виражати власні ідеї. Ці пів години стануть тим «творчим простором», де учні зможуть не поспішаючи працювати над індивідуальними проектами, обговорювати свої роботи з викладачем і однокласниками та розвивати свій творчий потенціал. Мистецтво – це не просто предмет, це інструмент, який допомагає формувати гармонійну особистість, розвиває емоційний інтелект і допомагає учням знайти себе.

Години навчального навантаження також використовуються на запровадження факультативів, курсів за вибором, індивідуальних консультацій, що розширюють світоглядне спрямування:

- з метою формування ключових, предметних і наскрізних компетентностей, сприятливих для здоров'я, безпеки, добробуту, успішної соціалізації та самореалізації особистості у 6-А класі введено курс за вибором «Шлях до зрілості людини».
- з метою формування моральних цінностей і орієнтирів у 5-му класі введено, а у 6-х продовжено вивчення курсу етичного спрямування «Етика»;
- з метою набуття практичних навичок і компетентностей, підготовки до реалій життя у світі, що швидко змінюється; формування громадянської, міжкультурної та соціальної компетентностей дітей, що є важливим компонентом розвитку особистості, розвитку освіти впродовж життя, демократизацію освітнього середовища, підтримки міжкультурної і миротворчої освіти та широкої соціальної інклюзії в Україні введено вивчення наскрізного інтегрованого курсу «Культура добросусідства» у 5-му та продовження його вивчення 6-Б класах;
- з метою розвитку особистості учня та учениці, їхніх комунікативних здібностей; формування критичного мислення в процесі роботи з інформаційними джерелами; навчання сприймання інформації; оцінювання якості інформації; підвищення загальнокультурного рівня особистості у 5-му введено, 6-х класах та 8-Б продовжено вивчення пропедевтичний курс «Основи медіаграмотності»;
- з метою формування конфліктологічної компетентності, яка дозволяє здобувачам освіти мирно вирішувати конфлікти, протидіяти насильству та дискримінації, керуючись загальнолюдськими цінностями та принципами миробудування; опанування навичок ненасильницької комунікації та поведінки, протидії булінгу та дискримінації, а також практичного застосування методів медіації та відновних практик (наприклад, відновних кіл) для знаходження взаємоприйнятних рішень у конфліктних ситуаціях та вміння будувати безпечне освітнє середовище. У 8-А класі введено «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації однолітків»;
- з метою розвитку творчих здібностей учнів, формуванні естетичного смаку, умінь аналізувати та інтерпретувати драматичні твори, а також у вихованні культури сприйняття театального мистецтва. Курс сприяє розширенню світогляду школярів, розвитку комунікативних навичок, креативного мислення та формуванню ціннісного ставлення до національної й світової культурної спадщини. У 8-Б класі введено міжгалузевий інтегрований курс «Драматургія і театр»;
- з метою формування безпечної, відповідальної поведінки та самозарадності учнів через практикування й розвиток вмінь необхідних як у мирних, так і воєнних станах та в умовах невизначеності у 6-8-х класах введено курс «Безпековий практикум».
- з метою орієнтації та розвитку уявлень про роль і значення STEM-освіти, STEM-професій та кар'єру в Україні; популяризації та пропедевтики природничої, математичної, інформатичної та технологічної освітніх галузей; розвитку науково-технічної творчості, та створення умов для розвитку STEM – компетентностей, що визначені Концепцією розвитку природничо-математичної (STEM-освіти) через

залучення здобувачів освіти до дослідження, мейкерства, освоєння нових технологій та проектну діяльність у 8-А класі продовжено вивчення міждисциплінарного курсу «STEM»;

Для підвищення результативності та формування ґрунтовних знань учнів, з метою підготовки до предметних олімпіад та творчих конкурсів у 6-х класах введено індивідуальні консультації з української мови, історії, математики та мистецтва.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою (5-8 класи) згідно з типовим планом наведено в додатку 2.

Базова освіта НУШ передбачає два цикли:

- адаптаційний – 5-6 класи;
- базове предметне навчання – 7-9 класи.

Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма школи для осіб з особливими освітніми потребами розроблена на основі типової освітньої програми затвердженою наказом МОН України від 19.02.2021 №235 та модельних навчальних програм для 5-6 класів.

Індивідуальна форма навчання (педагогічний патронаж) за станом здоров'я організована згідно з заявою матері та довідки ЛКК для учнів:

6-А – Спиродончуку Андрію (в обсязі 14 годин) з корекційними заняттями на базі ІРЦ (додаток 4).

7-А класу Львову Юрію (в обсязі 14 годин) з корекційними заняттями на базі ІРЦ (додаток 5).

Корекційно-розвиткові заняття здійснюються відповідними педагогічними працівниками на базі інклюзивно-ресурсного центру та не враховані у гранично допустимому навантаженні.

Здобувачі освіти з ООП залучається до позакласних та виховних заходів з урахуванням інтересів та побажань, враховуючи стан його здоров'я.

Освітня програма базової середньої освіти (9 класи) окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти і складена відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою і вивченням мови національної меншини.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову. (Додаток 3).

Перелік освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мова і література

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних **навчальних програмах**.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 05.03.2024 року №245 «Зміни до постанов КМУ від 14.01.2015 р. № 6 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» (Постанова № 6) та від 27.12.2017 р. № 1088 «Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими

бюджетами», розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.03.2024 року №211-р «Про перерозподіл обсягу освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у 2024 році», листа МОН України від листа МОН України від 11.12.2024 №1/23259-24 «Про розрахунок обсягу освітньої субвенції на 2025 рік» варіативна складова навчального плану відсутня

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта у Гімназії №3 Шепетівській міській ради Хмельницької області, як правило, здобувається після завершення початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України Навчання за Типовою освітньою програмою можуть розпочинати учні, які:

- досягли результатів навчання, визначених Державними стандартами (початкової освіти / базової середньої освіти), що підтверджено відповідним документом (свідомством досягнень / таблицею успішності; свідомством про здобуття початкової освіти; свідомством про здобуття базової середньої освіти),
- виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації,
- на момент зарахування (тимчасового переведення) до закладу загальної середньої освіти з класами дистанційного навчання перебувають за межами України і навчаються (очно) в закладі освіти країни перебування.

Визначенні класу, до якого має бути зарахована дитина, здійснюється на підставі результати попереднього навчання, зокрема інформаційної довідки, яка підтверджує навчання в країні перебування.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти всіх рівнів. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державних стандартах, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено з обов'язковими результатами навчання, визначеними Державними стандартами освіти.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.

		Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.

		Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову

		при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Такі ключові компетентності, як: уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх окремих предметів.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх враховано при формуванні шкільного освітнього середовища.

Наскрізнi лiнii є соцiально значимими надпредметними темами, якi допомагають формуванню в учнiв уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних ситуацiях.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

РОЗДІЛ 5

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Відповідно до листа МОН України від 05.02.2016 р. №1/9-62 «Щодо організації навчального процесу» та наказів МОН України від 24.02.2023 № 201 «Про затвердження Змін до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0455-23#n4>, від 8 вересня 2020 року №1115 і зареєстровано в Міністерстві юстиції 28 вересня 2020 року за №941/35224 “Деякі питання організації дистанційного навчання” <https://www.schoollife.org.ua/deyaki-pytannya-organizatsiyi-dystantsijnogo-navchannya/> для ефективної організації навчання здобувачів освіти закладів освіти в умовах обмеження освітнього процесу рекомендується використовувати форми форми дистанційного навчання (організація та реалізація освітнього процесу, за якого його учасники (об’єкт і суб’єкт навчання) здійснюють навчальну взаємодію екстериторіально за допомогою різних інструментів:

- електронної пошти (передавання текстів, графіків, аудіо та відео файлів);
- Viber (створення закритих груп, виконання однакових завдань, розв’язання навчальних проблем, обмін інформацією);
- Платформа «Нові знання» (електронні журнали, щоденники);
- блогів (форма спілкування, сприяє розвитку мовленнєвих навичок);
- форумів (форма спілкування, у т.ч. дистанційного, за наявності модератора);
- чатів (засіб оперативного спілкування; різновиди: текстовий, голосовий, аудіовідеочат та ін.);
- відеоуроків (класно-урочна форма навчання в online режимі; MozaBook);
- веб-сервісів (додатки Google, середовище Classroom; платформа «Мій клас»);
- електронних, інтерактивних, мультимедійних, підручників, посібників (колективна їх розробка засобами Learning Apps; електронні версії підручників (<https://www.ed-era.com/books/>, <http://kmmedia.com.ua/books/>, <https://e-pidruchnyky.net/>);
- віртуальних екскурсій (лабораторії, у т.ч. цифрові (<https://dixi.education/>), практикуми, бібліотеки, школи, вікторини (Quizizz);
- гіпермаркетів знань (сторінками Вікіпедії);
- студій онлайн-освіти Educational Era (<https://www.ed-era.com/>);
- тесторіумів (OnlineTest Pad);
- відеоконференцій (конференції реального часу в online режимі, дозволяють проводити заняття у «віддалених класах» із використанням унаочнення) тощо.

Засвоєння нового матеріалу проводиться на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об’єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних

заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або ДПА, можливе проведення додаткових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття, онлайн-тестів.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, про виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створені умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмні засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створені вчителями персональні предметні блоги є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя

і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІК компетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у освітніх програмах окремих предметів.

РОЗДІЛ 6

ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом

РОЗДІЛ 7 ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ

Оцінювання результатів навчання та особистісних надбань учнів 1-4 класів здійснювати відповідно до наказу МОН від 13.07.2021 № 813 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти”.

Відповідно п.28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюються у процесі формувального та підсумкового оцінювання.

Оцінювання результату особистісних надбань учня/учениці у 1-4 х класах виражається **вербальною оцінкою**.

Оцінювання результату навчання учнів 1-2 класів здійснюється вербально, у Свідоцтві досягнень позначається «V».

Оцінювання результату навчання учнів 3-4 класів здійснюється, за рішенням педагогічної ради за рівнями: початковий, середній достатній, високий. У Свідоцтві досягнень позначається П/ С/Д//В.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів

ЗЗСО (Додаток 1 до методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН України від 13.07.2021 №813)

Оцінювання результатів навчання та особистісних надбань учнів 5-8-х класів за Наказ МОН України від 02.08.2024 року №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»

Відповідно до рекомендацій протягом вересня-жовтня 5-го класу залишити формувальне оцінювання. З першого листопада перейти до 12-ти бальної системи оцінювання.

Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі/учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Педагогічна рада гімназії може ухвалити рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Основні функції оцінювання:

- формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
- констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
- коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);
- орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);

- мотиваційно-стимулювальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);

- розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);

- прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);

- виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потребі скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти І науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягають учні.

Загальні критерії оцінювання визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями.

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові. Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання.

Опис кожного бала шкали оцінювання подано в таблиці з урахуванням структури компетентності (знання, уміння, цінності, ставлення) і наскрізних у всіх ключових компетентностях умінь (читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критично й системно мислити, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми, творчість, ініціативність, здатність співпрацювати з іншими людьми).

ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове). Під час організації оцінювання результатів навчання здобувачів освіти рекомендовано:

- визначати форми поточного і підсумкового оцінювання під час планування освітнього процесу на семестр;

- формулювати об'єктивні та зрозумілі для учнів навчальні цілі; основою для формулювання таких навчальних цілей є обов'язкові і очікувані результати навчання, визначені Державним стандартом/відповідними модельними Навчальними програмами; ознайомлювати учнів із критеріями та засобами оцінювання, за якими буде встановлюватися рівень досягнення ними результатів навчання на кінець навчального семестру та року, та ознайомлення із засобами оцінювання, якими буде встановлено результати навчання;

- надавати учням зворотний зв'язок щодо їхніх результатів навчання за певний період, який має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним;

- важливо не протиставляти учнів/учениць одне одному;

- доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень; труднощі в навчанні варто обговорювати з учнями/ученицями індивідуально; зворотний зв'язок можна надавати в письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності, інших умов;

- створювати умови для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);

- під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям;

- важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання;

- коригувати освітній процес з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета/інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

- усного опитування (індивідуальне, групове тощо);

- спостереження; аналіз портфоліо;

- письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);

- практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах;

- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;

- навчальний проект; робота з картами, діаграмами;

- заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо);

- завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);

самооцінювання, взаємооцінювання; 4 комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

До оцінювання наскрізних умінь може долучатися шкільний психолог.

Оцінювання результатів навчання учнів потребує гнучкості.

Підходи до оцінювання в різних класах закладу загальної середньої освіти можуть мати відмінності, спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти та автономії вчителя.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей).

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденників учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи 9 класів здійснюється за 12-бальною шкалою (відповідно до наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1222729-13/conv#n83>

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на сформовані ключові компетентності та наскрізні вміння згідно з вимогами Держстандарту. Основними видами оцінювання є поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання.

Поточне та підсумкове оцінювання здійснюють із застосуванням основних форм та способів:

- усної (індивідуальне, групове та фронтальне опитування);
- письмової, зокрема графічної (діагностичні, самостійні та контрольні роботи, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (тестування в електронному форматі);
- практичної (виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень

учня/учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд вчителя

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня/учениці протягом року.

Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 8-9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

МОН та Український інститут розвитку освіти розробили методичні рекомендації для вчителів щодо оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами (ООП). Це одне із завдань, визначених Національною стратегією зі створення безбар'єрного простору в Україні.
(<https://mon.gov.ua/news/novi-metodychni-rekomendatsii-shchodootsiniuvannia-uchniv-z-oop>).

МОН також розробило рекомендації щодо зарахування результатів навчання українських дітей у закладах освіти країни перебування. (Наказ МОН № 836 від 13.06.2024 року "Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні")

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підбрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі

4	Внутрішнє/ зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	3-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель

		називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однохвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох на картках сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	Подумай-запиши-обговори в парі-поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай-підсумуй-запитай-пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні пригадати та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини підсумувати ці пункти одним реченням, записати одне основне запитання, на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну

		прив'язку цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це ____ схоже на/відрізняється від ____? Які характерні риси/елементи ____? Як іще можна показати /проілюструвати ____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль ____? Як ____ стосується ____? Які ідеї / деталі можна додати до ____? Наведіть приклад ____? Що не так з ____? Який висновок ви могли б зробити з ____? Які висновки можна зробити з ____? На яке питання

		ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про ____? Що може статися, якщо ____? Які критерії можна взяти для оцінки ____? Які докази підтверджують ____? Як ми можемо довести / підтвердити ____? Як це можна розглядати з точки зору ____? Які альтернативи ____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на

		картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильні
--	--	--

ОРІЄНТОВНІ ВИМОГИ ДО КРИТЕРІЇВ І ШКАЛ ОЦІНЮВАННЯ

Інструмент для оцінювання якості критеріїв і шкал оцінювання

Критерій	1 початковий	2 середній	3 достатній	4 високий
Чіткість зрозумілість критеріїв	Критерії є незрозумілими, не стосуються змісту навчальної програми або за змістом істотно перекривають один одного	Критерії можна зрозуміти, але вони недостатньо чітко розмежовуються між собою або не повністю відповідають змісту навчальної програми та/або виду навчальної діяльності	Критерії загалом є зрозумілими, чітко розмежовуються між собою й загалом відповідають змісту навчальної програми та виду навчальної діяльності	Кожен критерій є виразним і чітко окресленим, повністю відповідає змісту навчальної програми й виду навчальної діяльності
Чіткість розмежування між рівнями досягнень	Неможливо або майже неможливо розрізнити рівні досягнень між собою	Рівні досягнень можна розрізнити між собою, але розмежування недостатньо чітке	Розмежування між рівнями досягнень є очевидним	Кожен рівень досягнень є чітко окресленим і кожен наступний рівень відрізняється від попереднього за чіткими й логічними ознаками
Надійність шкали оцінювання	Перехресне оцінювання часом призводить до істотних відмінностей у результатах	Перехресне оцінювання діноді призводить до відмінних результатів	Є загальна узгодженість між результатами при перехресному оцінюванні (різниця менше 5-10% або ½ рівня)	Результати перехресного оцінювання послідовно однаковими
Обізнаність учнів про критерії та шкалу оцінювання	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання і мають певне уявлення про очікувані результати їх навчальної діяльності	Критерії та шкала оцінювання відкрито використовуються для презентації завдань й супроводу учнів	Критерії та шкала оцінювання є предметом обговорення й постійного супроводу учнів у процесі навчальної діяльності

Підтримка розвитку метакогнітивних навичок учнів	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання і можуть використовувати для регулювання власної навчальної діяльності	Учнів повідомлено про критерії та шкалу оцінювання, але під час навчальної діяльності критерії та шкала не перебувають у фокусі уваги	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання як про інструмент, що допомагає зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається добре, а над чим треба попрацювати	Критерії та шкала оцінювання постійно перебувають у фокусі уваги і використовуються як інструмент, що допомагає учням зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається добре, а над чим треба попрацювати
Участь учнів у розробленні та застосуванні критеріїв і шкали оцінювання	Учні не беруть участі ні в розробленні, ні в застосуванні критеріїв і шкали оцінювання в процесі навчання	Учням пропонують вготіві критерії та шкалу оцінювання для можливого самооцінювання в процесі навчання	Учні обговорюють і надають пропозиції до проекту критеріїв і шкали, є відповідальними за їхнє застосування для самооцінювання та/або взаємооцінювання в процесі навчання	Учителі й учні разом відповідають за розроблення критеріїв і шкали оцінювання; учні постійно застосовують їх для самооцінювання й взаємооцінювання в процесі навчання
Шкала оцінювання критеріїв: 0 – 5.0 = потребують доопрацювання 5.5 – 7.5 = застосовні 8.0 - 10 = добре 10.5 – 12.0 відмінно Кожний показник рівня 1 = 0.5 балів, рівня 2 = 1.0 бал, рівня 3 = 1.5 бали, рівня 4 = 2.0 бали. За кожним критерієм кількість балів визначається лише за одним рівнем				

**Загальні критерії
оцінювання результатів навчання здобувачів освіти
відповідно до нового Державного стандарту базової середньої
освіти**

Рівень	Бал	Загальна характеристика
Початковий	1	Учень / учениця: - приймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого/прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; - виконує частину простих завдань/навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; - передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.

	2	Учень / учениця: - відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; - знаходить у почутому/прочитаному частковій відповіді на прості запитання; - припускається змістових і логічних помилок; - виконує прості завдання/навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; - показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими. комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.
	3	Учень / учениця: - відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому / прочитаному частковій відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; - виконує завдання/навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі. - висловлює свої думки простими фразами/ реченнями; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.
Середній	4	Учень/учениця: - відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; - висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; - може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії; - виконує завдання/навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі; - використовує прості фрази/речення; - сприяє спілкуванню та може надати пояснення у межах запропонованої теми.
	5	Учень/учениця: - застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; - знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття/явища / навчальні дії; - виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; - розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; - виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; - підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.
	6	Учень/учениця: - застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; - розуміє і пояснює основні поняття/явища/навчальні дії, наводить прості приклади; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; - розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; - виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі; - спілкується у межах запропонованої теми, використовує прості фрази/ речення.
Достатній	7	Учень/учениця: - знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; - відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; - перетворює один вид інформації в інший за зразком; - наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; - виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; - розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання; - долучається до спілкування в межах запропонованої теми та визначає завдання через поставлені запитання.
	8	Учень/ учениця: - аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; - вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; - перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників;

		- виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; - активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; - запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення та у межах запропонованої теми.
	9	Учень/учениця: - аналізує інформацію, отриману з різних джерел; - вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації; - наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; - виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; - розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; - активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання; - ініціює спілкування та обмінюється інформацією у межах запропонованої теми.
Високий	10	Учень/учениця: - виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; - вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; - ставить запитання; - встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами; - застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; - здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі; - розвиває ідеї/думки учасників спілкування в межах запропонованої теми та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
	11	Учень/учениця: - узагальнює Інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; - висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; - застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі; - узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у межах запропонованої теми; - обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.
	12	Учень/учениця: - оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлену інформацію в різних ситуаціях; - застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких/творчих завдань; - виступає посередником у спілкуванні у межах запропонованої теми, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.

РОЗДІЛ 8

ПОКАЗНИКИ (ВИМІРНИКИ) РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

вимоги до обов'язкових результатів навчання містять такі компоненти:

- групи результатів навчання (їх створили за спорідненістю загальних результатів);
- загальні результати – це спільні для всіх рівнів (класів) результати навчання, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;
- конкретні результати навчання (визначають навчальний поступ за циклами – 1-2-й, 3-4-й, 5-6-й та 7-8-й, 9-й класи);
- орієнтири для оцінювання, на основі яких визначають рівень досягнення результатів навчання на завершення відповідного циклу.

Рівень досягнень учнів буде вивчатись: шляхом моніторингу знань, умінь і навичок з окремих предметів; проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проєктів, участі в роботі МАН України; аналізу результатів ДПА тощо.

РОЗДІЛ 9 ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Для виконання освітньої програми гімназії на 2024/2025 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріантної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника.

Перелік навчальної літератури та навчальних програм, що мають грифи «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», «Схвалено для використання в освітньому процесі» або висновок «Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах» (далі – Перелік), постійно оновлюється і доступний на офіційному вебсайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». На 2025/2026 навчальний рік затверджено перелік рекомендованої МОН навчальної літератури <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1KNxK-QSJxSFmexcGOP9irYw-ufgbWfiObajDldiLNvQ/edit?gid=1744497099#gid=1744497099>

Відповідно до Порядку надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам (далі – Порядок), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 20 липня 2020 р. № 931, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 жовтня 2020 р. за № 1119/35402, зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки від 08 листопада 2021 р. № 1203, гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» надається модельним навчальним програмам. Навчальним програмам, розробленим не на основі модельних навчальних програм, навчальним програмам з позашкільної освіти надається гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі». Навчальні програми, розроблені на основі модельних навчальних програм, згідно із Законом України «Про повну загальну середню освіту» (пункт 8 частини першої статті 1), затверджується педагогічною радою закладу освіти.

Для реалізації варіативної складової навчальних планів на підставі рішення педагогічної ради заклад освіти може використовувати в освітньому процесі навчальні програми факультативів та курсів за вибором, які раніше мали відповідний гриф МОН і були включені до Переліків навчальної літератури та навчальних програм у попередні роки.

(Додаток 6).

РОЗДІЛ 10 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 20.08.2025 № 1003 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» тривалість 2025/2026 навчального року в закладах загальної середньої освіти встановлено з 01.09.2025 до 30.06.2026.

Листів Міністерства освіти і науки України:

- від 29.05.2025 року № 1/11233-25 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2025/26 року».

Відповідно до Закону України від 19.06.2022 № 2315-IX «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану». Законом передбачено внесення змін до Закону України «Про повну загальну середню освіту», зокрема, розділ X «Прикінцеві та перехідні положення» доповнено пунктом 2-1 такого змісту: «до припинення або скасування дії в Україні воєнного стану, уведеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022 та Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX. 2024/2025 зупиняють дію:

- положення частини третьої статті 10 цього Закону в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів – тому навчальний рік може тривати більше або менше 175 днів.;
- положення частини другої та частини п'ятої статті 12 Закону щодо максимальної кількості учнів у класі (наповнюваності класу) державного, комунального закладу освіти, крім здобуття освіти за очною (денною) або вечірньою формою.

Дотримання 175 днів сьогодні не є актуальним, але при цьому обов'язковим залишається виконання освітніх програм закладів освіти, модельних програм, навчальних програм за рахунок ущільнення, за рахунок самостійного опрацювання навчального матеріалу.

Структура навчального року, тривалість навчального тижня, інші форми організації освітнього процесу встановлюються загальноосвітнім навчальним закладом середньої освіти у межах часу передбаченого програмою.

Тривалість та структура навчального року визначена Гімназією №3 Шепетівської міської ради з урахуванням навчального часу на проведення державної підсумкової атестації, навчальної практики, додаткових консультацій для усунення прогалин у навчанні, інших форм організації освітнього процесу, визначених освітньою програмою закладу. Педагогічною радою гімназії визначено тривалість навчального тижня (п'ять днів занять і два дні відпочинку). У закладі щоденно о 9 годині 00 хвилин має проводитись загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

1.1. Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 1 вересня по 26 грудня,

II семестр – з 12 січня по 29 травня.

1.2. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 20.08.2025 № 1003 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» тривалість 2025/2026 навчального року в закладах загальної середньої освіти встановлено з 01.09.2025 до 30.06.2026.

1.3. Протягом навчального року для учнів проводяться канікули орієнтовно:

- осінні – з 27 жовтня по 02 листопада

- зимові – з 27 грудня по 12 січня

- додаткові зимові для учнів 1-х класів – з 16 лютого по 22 лютого

- весняні – з 23 березня по 29 березня

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» - 29.05.2026 р.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА).

Перелік предметів державної підсумкової атестації визначається Міністерством освіти і науки України. Терміни проведення ДПА у 4-х, 9-х класах визначаються закладом загальної середньої освіти та затверджуються на засіданні педагогічної ради.

Орієнтовні терміни проведення ДПА для 4-х класів – друга декада травня 2026 року; для 9-х класів – календарний тиждень після закінчення навчального року.

Рішення про терміни проведення навчальної практики та навчальних екскурсій приймає педагогічна рада школи.

Гімназія працює в режимі п'ятиденки з двома вихідними – субота, неділя. Навчальні заняття проводяться в одну зміну з 8.30 до 15.55 – 1-9 класи – очно і регламентуються розкладом уроків, затвердженим директором школи, ГПД – з 12⁰⁰ до 18⁰⁰.

Надано чинності
та введено в дію
наказом від 29.08.2025 р. №__